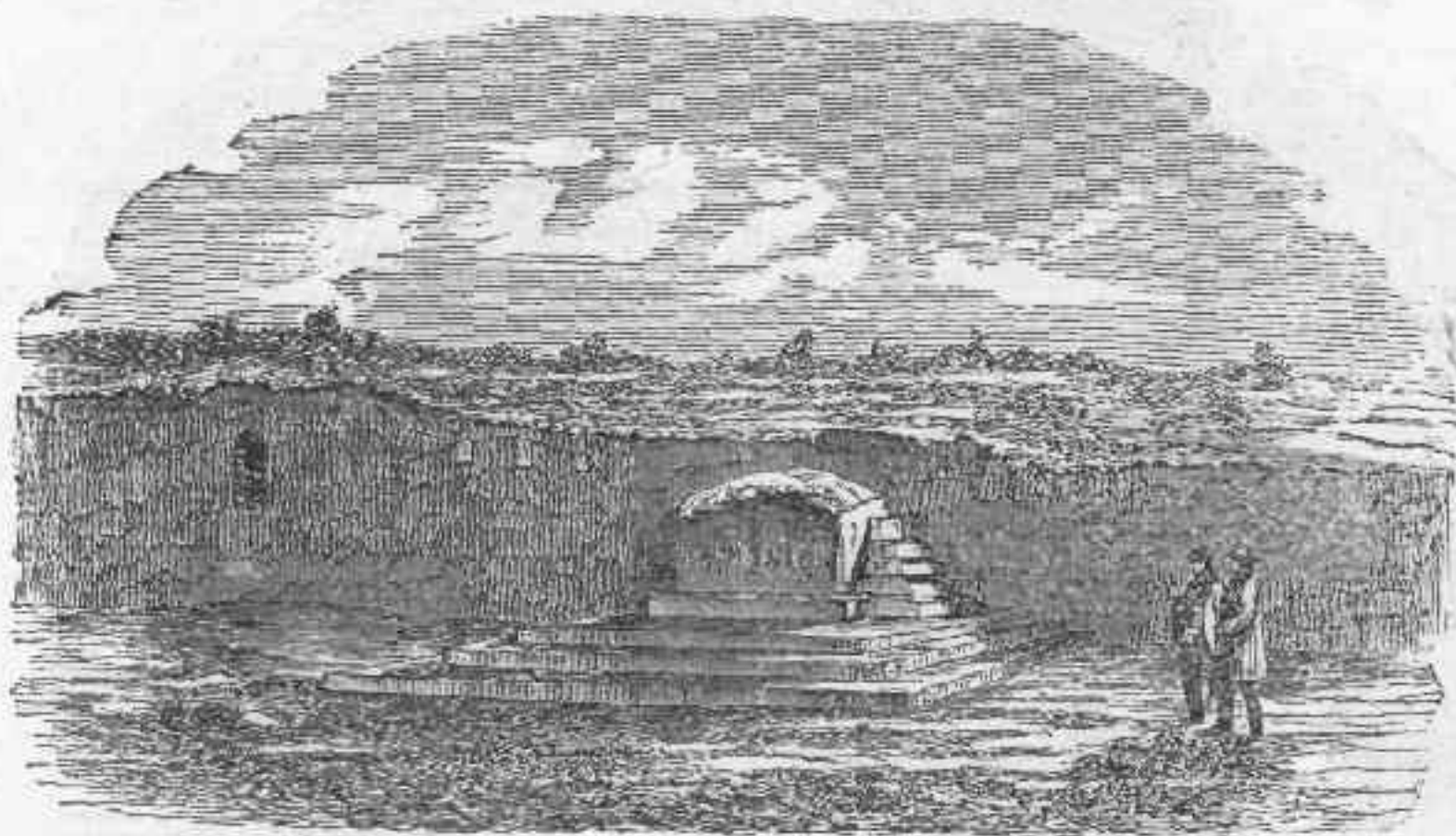

Πρόξ. (Ἰδε σελ. 589.)

ναμιν αὐτῆς, ἀναφλέγεται διὰ κρούσεως, δι' ἡλεκτρικῷ σπινθῆρος, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ιδιότητος στηρίζεται ἡ ἐφαρμογὴ πρὸς διάρρηξιν λίθων εἰς ὑποθρύχια μέρη, δυναμένη νὰ ἀναφλεχθῇ μακρόθεν τοῦ σκοπούμενου μέρους διὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ βαμβάκοπυρίτις δύναται νὰ κατασκευασθῇ εἰς ἕκαστον δωμάτιον ὑπὸ ἀνδρὸς ἐμπείρου, ὥστε πᾶσα οἰκία δύναται νὰ θεωρηθῇ πυριτοποιεῖον, καὶ ἐπειδὴ φλέγεται καὶ ἐνεργεῖ ἰσχυρότερον τῆς πυρίτιδος, χωρὶς νὰ προξενῇ καπνόν, ἀποκαθισταμένη τοιαυτοτρόπως φοικῶδες ὄπλον πρὸς καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν εἰς τὸν πόλεμον καὶ πρὸ πάντων εἰς ναυμαχίας, ἡ χρῆσις καὶ διάδοσις αὐτῆς δὲν ἔλαβεν ἐκείνην τὴν ἐκτασιν ἣν ἠλπίζεν ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῆς, καὶ αἱ ἰδία Κυβερνήσεις καλῶς καὶ πατρικῶς ποιῶσαι ἐμπόδισαν τὴν χρῆσιν τῆς. Νομίζοντες ὅμως περίεργα τὰ τελευταῖα πειράματα δημοσιεύομεν αὐτὰ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν.

Τῆς βαμβάκοπυρίτιδος ἐγένετο ἐσχάτως χρῆσις εἰς ὑποθρύχους ἐργασίας, μεγάλα δὲ καὶ φοικῶδη πειράματα ἐξετελέσθησαν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον 1862 εἰς Ἑνετίαν παρόντος καὶ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀπείρων ἀξιωματικῶν καὶ πληθύος κόσμου. Κιβώτιον μέγα ἐμπεριέχον 400 λίτρας βαμβάκοπυρίτιδος κατεβυθίσθη εἰς βάθος 14—18 ποδῶν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διὰ σπινθῆρος ἡλεκτρικοῦ καταλλήλως μετενεχθέντος ἐξετελέσθη ἡ φλέξις καὶ ἡ ἐκπυρσοκρότησις τῆς ἐν τῷ κιβωτίῳ ἐγκαλεισμένης βαμβάκοπυρίτιδος. Ἀνυψώθη δὲ δι' αὐτῆς καὶ βρίκιον παρακείμενον συμπαράσφον κολλισιαίαν στήλην ὕδατος εἰς ὕψος 500 ποδῶν, ὅπερ πεσὼν κατεκερματίσθη. Δεύτερον πείραμα ἐξετελέσθη δι' ὁμοίου ποσοῦ βαμβάκοπυρίτιδος εἰς μικρότερον πλοῖον, τὸ ὅποιον ἀνυψώθη μετὰ χειμάρρου ὕδατος μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ κωδονοστασίου τοῦ Ἀγίου Μάρκου καὶ καταπεσὼν

ἐθραύσθη εἰς ἄπειρα τμήματα. Τὰ δὲ ἐν τῷ βάθει τῆς θαλάσσης λοφίδια κατεκερματίσθησαν εἰς ἐλάχιστα τεμάχια.

Ξ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

τῆς ὑπὸ Σπυρίδωνος Τρικούπη ἱστορίας
τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως.

Τῆς δευτέρας ταύτης ἐκδόσεως τῆς ὁποίας οἱ μὲν τρεῖς τόμοι ἐτυπώθησαν ἤδη, ὁ δὲ τέταρτος εὕρισκεται ὑπὸ τὰ πιεστήρια ἐν Λονδίῳ, ἐπέτρεψεν ἡμῖν φιλοκαγάρως ὁ συγγραφεὺς νὰ φυλλολογήσωμεν τοὺς ἐκδοθέντας ἀλλὰ μὴ δημοσιευθέντας εἰσεῖτι τόμους. Ἡ μετὰ τύπῳσις, γενομένη ἐντὸς βραχείας χρονικοῦ διαστήματος, παρ' ἡμῖν ἰδίως ὅπου, πλὴν τῶν βιβλίων ὅσα χρησιμεύουσιν εἰς τὰ σχολεῖα, σπανίως φαίνεται δευτέρα ἐκδοσις, ἀποδεικνύει ὅτι τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ ξένου τύπου, παρηκολούθησεν ἄλλη πολλῶ ἐπικρατεστέρα, ἀπαθεστέρα καὶ ἐμπειροτέρα, ἢ τοῦ κοινοῦ. Καὶ τῶντι τὸ κοινὸν τὸ διὰ μὲν μνήμης ἔχον πρόσφατα τὰ γεγονότα, ὑπὸ δὲ τὰς ὀφείας τὰ πρόσωπα τοῦ μεγάλου δράματος, ἀδέκαστον ἐξυγροστάτησε καὶ κατ' ἀξίαν ἐτίμησε συγγραφὴν, τῆς ὁποίας τὸ φιλάληθες καὶ ἀπροσωπώληπτον διαλάμπουσιν ἀνὰ πᾶσαν σελίδα.

Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, καταδείξαντες ἐξ ἀρχῆς ταῦτα τὰ προτερήματα καὶ ἄλλα ἐμφαίνοντα τὴν ὑγιᾶ κρίσιν, τὴν πρὸς τὸ ἀπονέμειν ἐκάστῳ τὰ δίκαια προαίρεσιν καὶ τὴν ἀδόλον φιλοπατρίαν τοῦ συγγραφέως, ἐπεκαλέσθημεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν καὶ εἰς τὸν λόγον ἐκαῖνον δι' ὃν οὗτος

φρονεῖ ἀναγκαίαν τὴν σύγχρονον ἱστορίαν ἐννοοῦμεν δὲ τὴν ἀνακάλυψιν, ὡς λέγει, τῶν ἐλλείψεων παρ' ἄλλων ἀκμαστάντων κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν. Ἡ ἀνὰ χεῖρας ἐκδόσις ἀποδεικνύει ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐτήρησεν ἀπαρεγκλίτως ὅ,τι ὑπεσχέθη, μελετήσας ὅσα ἐγράφησαν περὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, καὶ προθύμως παραδεχθεὶς τὰ ἀξία παραδοχῆς, ὅπως ἄμειρος τῆς παιδαριώδους καὶ μωρᾶς ἐκείνης φιλοτιμίας, δι' ἣν πολλοὶ ἐπιμένουσιν ἰσχυρογνωμόνως εἰς τὰ ἀπαξ παρ' αὐτῶν λεγθέντα.

Ἰδοὺ τί λέγει αὐτὸς οὗτος προοιμιζόμενος·

α Μετὰ τὴν πρώτην ἐκδόσιν τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἐξεδόθησαν διὰ τοῦ τύπου καὶ ἐκαινοποιήθησαν καὶ πρὸς ἐμὲ ἰδιαιτέρως διατρίβαι καὶ ὑπομνήματα περὶ ἧς διαπραγματεύθην ὕλης, καὶ περὶ τινων χωρίων ἢ ὡς ἐλλειπῶν ἢ ὡς ἐσφαλμένων.

β Περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὴν ἐπὶ τῷ ἀκριβέστερον καὶ πληρέστερον διήγησιν τῶν γεγονότων, προθύμως παρεδέχθην ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ ἐκδόσει ὅ,τι ἐξ ὧν ἐγράφησαν ἡμεῖς ὀρθὸν καὶ ἀξιὸν γενικῆς ἱστορίας, τόσω μᾶλλον καθ' ὅσον πρὸς τὸν σκοπὸν κυρίως τοῦτον ἐξέδωκα τὸ σύγγραμμά μου ζώτης εἰσέτι τῆς γενεᾶς τῶν ἀγωνιστῶν· ἐπιμελήθη δὲ νὰ βελτιώσω καὶ τινὰ οἰκῶθεν ὅπως δεύτεραι μελέται καὶ νέαι ἐρευναι ὑπηγόρευσαν (*).

γ Ἐπιμελῶς καὶ εὐσυνειδήτως ἐπιλαβόμενος τοῦ ἔργου μου ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ἀπρεπὲς ἐνόμισα χάριν παρκαρνευμένης φιλογενείας ν' ἀποκρύψω ἢ νὰ παραμορφώσω ἐν τῇ διηγήσει τῶν συμβάντων τὰ κακῶς ἔχοντα. Ἡ μὴ ἀληθὴς καὶ μὴ ἀμερόληπτος ἱστορία εἶναι ἀναξία ἔθνους, οὕτινος ὁ ἐν μέσῳ παντοίων δεινῶν πολυένδοξος καὶ μοναδικὸς ἀγὼν μεγαλύνει τὸν ἄνθρωπον, δοξάζει τὸν καθ' ἡμᾶς αἰῶνα καὶ εὐαγγελίζεται τὸ αἰσιον τέρμα τοῦ εἰσέτι ἀτελοῦς μεγάλου ἔργου.

δ Ἄν παντὸς ἔθνους ἱστορικὸς χρεωστῇ νὰ εἴπῃ ἐν παντὶ καιρῷ τὴν ἀλήθειαν, χρεωστῇ ὑπὲρ πάντα ἄλλον καὶ ὑπεράλλοτε νὰ τὴν εἴπῃ ὁ ἐν τοῖς σημερινοῖς καιροῖς συγγραφεὺς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως Ἑλλήν, καὶ νὰ δείξῃ δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων πρὸς τοὺς πασιφανῶς ὀργῶντας πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ὁμογενεῖς καὶ ὁμοπίστους ποῖα τὰ αἰρετὰ καὶ ἐπαινετὰ, καὶ ποῖα τὰ φευκτὰ καὶ μεμπτά, « ὡς » εἶποτε καὶ αὐθις τὰ ὅμοια καταλάβοι, ἔχοιεν, » πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀποβλέποντες, εὐχρησθαι τοῖς ἐν ποσὶν ».

Εκ τῶν ὀλίγων τούτων ἐννοοῦμεν πόσον ἀκριβεστέρα καὶ ἀκραιφνεστέρα, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀξιολογώτερα ἢ δευτέρα οὕτως εἰπεῖν αὕτη ἱστορία. Ἐπειδὴ δὲ τινες καὶ ἐκ τῶν τὰς ὀρθοτέρας κρίσεις ἐπενεγκόντων, παρεξηγήσαντες τὸν νοῦν τοῦ συγγραφέως ἢ καὶ μὴ μελετήσαντες ὅσον ἔδει τὸ σχέδιον τοῦ συγγράμματος, κατέκριναν αὐτὸν ὅτι παρέλιπε τινὰ ἀναπό-

φευκτα, ἐν τῇ νεωτέρᾳ ταύτῃ ἐκδόσει διδεται ἐνῶστε λόγος περὶ τῆς παραλείψεως ταύτης. Κατεκρίθη παραδείγματος χάριν ὁ συγγραφεὺς ὅτι δὲν ἐπραγματεύθη τὰ περὶ Ῥήγα· ἀλλ' ἰδοὺ πῶς δικαιολογεῖ ἐν σημειώσει, καὶ ὀρθῶς καθ' ἡμᾶς, τὴν σιωπὴν ταύτην·

α Ἡρώτησάν τινες διατί δὲν συμπαρέλαβα ἐν τῇ ἀνὰ χεῖρας ἱστορίᾳ καὶ τὰ κατὰ τὸν Ῥήγαν. Ἰδοὺ ἡ ἀπάντησίς μου·

β Συγγράφων τὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ὥφειλα νὰ ἐξετάσω κατὰ πρῶτον τίς ὁ ὀργανισμὸς καὶ τίς ὁ κίνησας αὐτήν. Τούτου χάριν, ἐνδιέτριψα εἰς τὰ τῆς φιλικῆς Ἐταιρίας, ἥτις τὴν ὀργάνισεν καὶ τὴν ἐκίνησεν· αὐδεὶς δὲ σύνδεσμος ὑπάρχει αὐτῆς καὶ τῶν κατὰ τὸν Ῥήγαν, οὐδὲ λόγος περὶ τούτων γίνεται ἐν τοῖς ὀργανισμοῖς ἢ ἐν τοῖς ὅρκοις ἐκείνης· μαρτυρεῖ δὲ τὰ λεγόμενα καὶ ὁ συνεταῖρος τοῦ Ῥήγα καὶ ἀποστολὸς τῆς Ἐταιρίας Πετρόβιχός ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασί του. Σχέσιν τινὰ εἶχεν ἡ φιλικὴ Ἐταιρία μόνον πρὸς τὴν ἐν ἔτει 1813 συστήθεισαν ἐν Ἀθήναις φιλόμουσον Ἐταιρίαν, καὶ τὴν σχέσιν ταύτην δὲν ἀπεσιώπησα. Οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ, ὅτι τὰ σημερινὰ συμβάντα εἶναι γεννήματα τῶν χθεσινῶν, καὶ ὅτι εἰς ἀκριβὴ γινώσκιν ἐκείνων ἀναγκαῖα ἢ διήγησις τούτων· ἀλλὰ, ἂν ἕνεκα τούτου χρέος εἶχα νὰ συμπαράλάβω τὰ κατὰ τὸν Ῥήγαν, χρέος διὰ τὸν αὐτὸν λόγον θὰ εἶχα νὰ συμπαράλάβω καὶ τὰ κατὰ τὸν Παπαθύμιον, τοὺς πολέμους Σουλίου καὶ Ἀλήπασα, τὰ ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τούτου, τὰ κατὰ τὸν Λάμπρον Κατσώνην καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Αἰκατερίνης, νὰ ρίψω τὸ βλέμμα εἰς τὰ διάφορα πολιτεύματα τῆς Ἑπτανήσου, νὰ ἐπεξέλθω τοὺς πολέμους Ἑνετῶν καὶ Τούρκων, νὰ διατρέξω τὰ κατὰ τὸν Σκενδέρμπεην καὶ ἄλλους τοπάρχας, ν' ἀναβῶ εἰς αὐτοὺς τοὺς καιροὺς τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἂν ὄχι ἀπώτερον, καὶ νὰ ἐξετάσω ὅποια ἢ ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ κατάστασις τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅποια ἢ τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ πόθεν ἢ πρὸς ὅθεν ἐκείνου καὶ ἡ παρακμὴ τούτου. Τοιαύτη δὲν ἦτον ἡ πρόθεσίς μου· ὑπανίσταμαι ὁμῶς ἐν προοίμιῳ τὰ σκοπιμώτερα. Τόσον ἀπῆται ἡ οἰκονομία τοῦ συγγράμματος νὰ εἴπω καθ' ὅς ἐθεσα ὁρῶν, καὶ τόσον εἶπα. »

Ὁ Γόρδιον, δὲν ἐνθυμούμεθα ποῦ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ἐξελέγχων τὴν ἐπιπολαιότητα ἐκείνων οὔτινες ἐμέμφοντο τοὺς Ἑλληνας τοῦ ἀγῶνος διὰ τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν, ἐθαύμαζεν ἐξ ἐναντίας τούτους ὅτι προετίμησαν νὰ ὑποστῶσιν ἐπὶ τέσσαρας ὁλοκλήρους ἑκατονταετηρίδας τὴν αἰσχροτάτην καὶ βιασιωτάτην τῶν τυραννιῶν, ἢ ἀρνούμενοι τὴν ἰδίαν θρησκείαν νὰ γίνωσιν αὐτοὶ τύραννοι καὶ νὰ ἀναβῶσι διὰ μιᾶς εἰς τὴν ἀνωτάτην περιωπὴν τῆς δόξης, τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀπολαύσεων. Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ φιλέλληνας Βρετανός, διότι τὰ ἐλαττώματα τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ξένα, ὑπὸ ξένης καὶ ἀδυσωπότητος χειρὸς ἐνεφυτεύθησαν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν. Ἰδοὺ τί λέγει ἐν τοῖς Προλεγομένοις καὶ ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς·

α Τὰ ἀθεμιτοουργήματα τῶν Ἑλλήνων εἶναι μαθήματα τῆς τουρκικῆς σχολῆς καὶ ἀποκυήματα τῆς δουλείας· τὰ δὲ τῶν Τούρκων εἶναι ἔργα τῆς θελή-

(*) Παρέπεμψε εἰς τὸ τέλος τοῦ συγγράμματος, ὡς εἰς οἰκειότερον τόπον, τὰ ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν πρώτην ἐκδόσιν περὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, καθὼς καὶ τὴν ἐν τῇ Ζ' κεφαλῇ γενικὴν ἐπιθεώρησιν τῆς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα πολιτικῆς τῶν μεγάλων δυνάμεων.

σεως καὶ τῆς ἐξουσίας των, καὶ ὡς τοιαῦτα ἀσυγκρί-
τῳ λόγῳ ἀξιωματικώτερα· διὰ τοῦτο δίκαιον νὰ κα-
τακρίνωμαι ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀθεμιτυργημάτων οἱ δι-
δάσκαλοι καὶ οἱ κύριοι μᾶλλον ἢ οἱ διδασκόμενοι καὶ
οἱ δοῦλοι. Ἄν χρέος ἀπαραίτητον πάσης κυβερνήσεως
ᾖ νὰ καθοδηγῇ τὸν λαόν της εἰς τὰ ἠθικὰ καθή-
κοντά του, ἂν ἀξιοκατάκριτος ᾖ πᾶσα κυβερνήσις
ὀμειλοῦσα τὸ πρῶτιστον τοῦτο πρὸς τὸν λαόν της
χρέος, δὲν εἶναι ἄρα πολλῶ μᾶλλον ἀξιοκατάκριτος ἢ
διδούσα ἐκ συστήματος ἢ ἰδίᾳ διὰ τῶν βδελυρῶν καὶ
ἀπανθρώπων πράξεων της τὸ αἰσχιστον παράδειγμα
πάσης πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀκαλασίας; Τοιαύτη
ἦτον ὁμολογουμένως ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστά-
σεως ἡ τουρκικὴ κυβερνήσις μήτε θεῖα τιμῶσα μήτε
ἀνθρώπινα, καὶ ὡς τοιαύτη ἀξία πάσης κατακρίσεως·
διότι, ἀντὶ νὰ ἐξημερόνῃ, ἐξηγρίονεν αὐτοβελήτως
τὸ φανατικὸν λαόν της, καὶ τοι ζῶσα ἐν μέσῳ τοῦ
εὐρωπαϊκοῦ φιλανθρωπισμοῦ. »

Ἀληθεστάτη καὶ ἀναμφισβήτητος ἀλήθεια διότι,
« πολλῶ τάχιν ἀπὸ τῶν κινήων ἐπιτηδεύματων ἐπιρ-
ρεῖουσιν οἱ ἔθισμοι τοῖς ἰδιωτικοῖς βίοις, ἢ τὰ καθ' ἑ
κάστον ὀλισθήματα καὶ πάθη τὰς πόλεις ἀναπλήρῃσι
πραγμάτων πονηρῶν » (1).

Ἀλλὰ καὶ τὴν ὑφὴν καὶ τὴν φράσιν τῆς δευτέρας
ταύτης ἐκδόσεως ἐπεμελήθη ἔτι μᾶλλον ὁ συγγραφεὺς·
διὸ καὶ ἡ διήγησις προβαίνει λεῖτα καὶ ὁμαλῇ καὶ τῷ
σαφὲς ἐπανθεῖ καὶ τῶν πραγμάτων ἡ συμπεριπλοκὴ
ὥτω πως κατεσκευάσται, ὥστε τὸ κάλλος τῆς ὑπο-
θέσεως, σύμμαχον ἔχον τὴν δεξιότητα τῆς ἀφηγή-
σεως, ἐλκίζει τὴν προσοχὴν τοῦ Ἑλλήνος ἀναγνώ-
στου καὶ ἀναπτέρει τὸ φρόνημα αὐτοῦ.

Καὶ τῶνόντι τὸ ἐλληνικὸν φρόνημα ἔχει εἶπερ ποτε
ἀνάγκην τῆς ἀνιψώσεως ταύτης· οὐδεμία δὲ ἀνάγνω-
σις ἐπιτηδευσιτέρα πρὸς τοῦτο ὅσον ἡ τῆς ἱστορίας
τῆς ἡμετέρας ἐπαναστάσεως. Ἀνάγκη νὰ πεισθῇ ὁ
νέος Ἕλλην, ἀναγινώσκων ἀδιακόπως τὴν ἱστορίαν
ταύτην ὅτι, καὶ εἰ ποτε ἀπεδεικνύετο ἀληθὴς ἡ παρὰ-
βολὴ τοῦ Φαλμεράγερ ἰδέξ, τοσαύτη ἐγένετο ἡ φι-
λοπατρία καὶ τοιαῦτα τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν ὑπὲρ
ἀνεξαρτησίας ἀγωνισθέντων, ὥστε καὶ ἄνευ τῶν ἀρ-
χαίων ἐμβλημάτων τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν Θερμο-
πυλῶν, τὰ χαραχθέντα ὑπὸ τῶν ἡρώων τοῦ Καφε-
ρέως καὶ τοῦ Μεσολογγίου εἶναι ἱκανὰ, εἰ καὶ νεώτατα,
νὰ περιάψωσιν ἐπίσημον καὶ ἀρχαιοπρεπὴ εὐγένειαν
εἰς τῶν Ἑλλήνων τὸ γένος. Διὸ ἀναπόφευκτον θεω-
ροῦμεν τὸ νὰ καταστῇ ὅσον ἐνστικτὴ γενικωτέρα ἢ ἀ-
νάγνωσις τῆς νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας, εἰσαγομένης
τῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Τρικούπη φιλοπονηθείσης καὶ εἰς αὐ-
τὰ τὰ δημοτικὰ Σχολεῖα, ὅπου θέλει εἶναι εὐκατά-
ληπτος διὰ τὸ ἀφελές τοῦ ὕψους αὐτῆς. Εὐεργέτην
ἄρα τοῦ ἔθνους θέλομεν ὀνομάσαι τὸν ὁμογενὴ ἐκεί-
νον, ὅστις χρώμενος ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πανελληνίου τῷ
πλούτῳ αὐτοῦ, ἅμα δὲ καὶ τῇ ἰδίᾳ δόξῃ ἀνεγείρων
μνημεῖον διαρκέστερον τῶν ἐπιστηθίων παρασκήμων,
διανεῖμῃ δωρεὰν τὸ ἑσπεῖον κτῆμα, τὸ ὁποῖον ὁ Κ.
Τρικούπης ἐκλχροδότησε τῇ φυλῇ τῶν Ἑλλήνων.

ΑΣΙΟΛΟΓΟΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ.

—363—

Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος
ἡ φυσικὴ καὶ χημεία ἐκμαν γιγαντιαίας προόδους
διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, νῦν δὲ ἡ νέα τοῦ Βύρνεου καὶ
Κιρκχόφου ἀνακάλυψις ὑπόσχεται ἔτι μεγαλητέρας
ιδίως εἰς τὴν χημείαν, διότι διὰ τῆς νέας ταύτης ἀ-
νακαλύψεως αἱ ἀναλύσεις θέλουσι γίνεσθαι μετὰ μεγί-
στης εὐκολίας ἅμα δὲ καὶ ἀκριβοῦς.

Ἐκαστος γνωρίζει ὅτι αἱ φωτειναὶ λευκαὶ ἀκτῖνες
διερχόμεναι διὰ κρυσταλλώδους πρίσματος (prisme)
διαλύονται εἰς ἑπτὰ χρώματα διαφόρους πως καὶ ἀνί-
σως διαθλώμενα, καὶ ἀποτελοῦντα τὸ ἡλιακὸν λεγό-
μενον εἶδωλον· ἕκαστον δὲ χρῶμα ὑπὶκεται εἰς ἀνα-
ριθμήτους διαφόρων βαθμῶν διαθλάσεις, ἐν τῷ μεταξὺ
διαστήματι τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι καὶ γραμμαὶ τινες
σκοτειναί, αἵτινες κατέχουσαι πάντοτε τὴν αὐτὴν
θέσιν ἀποτελοῦσιν εἶδος τι σημείου, δι' οὗ δυνάμεθα
νὰ γνωρίσωμεν τὴν μονιμότητα ἢ ἀλλοίωσιν τῆς φύ-
σεως τῶν σωμάτων· οὕτω χ. π. βλέποντες ὅτι αἱ τοῦ
ἡλιακοῦ φωτὸς σκοτειναὶ γραμμαὶ οὐδὲν ἡλλοιώ-
θησαν κατ' ἀριθμὸν ἢ κατὰ θέσιν μετὰ τὰς παρατη-
ρήσεις τοῦ Φραυνοφῆρου (Fraunhofer), εἰκάζομεν ὅτι
οὐδὲ ἡ φύσις τῆς ἡλιακῆς ἀτμοσφαίρας ἡλλαξέ. Τὸ
διὰ τῆς σελήνης καὶ τῶν πλανητῶν ἀντανεκλώμενον
ἡλιακὸν φῶς, διερχόμενον διὰ τοῦ πρίσματος, ἀποτε-
λεῖ εἶδωλον φέρον τὰς αὐτὰς ιδιότητας τοῦ ἀμέσως
σχηματιζομένου ἡλιακοῦ εἶδωλου. Οὐχὶ ὁμοίως τὸ φῶς
τὸ ἐκ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἀντανεκλώμενον διότι
τὸ εἶδωλον τὸ πηγάζον ἐκ τῶν φωτερῶν αὐτῶν ἀκτί-
νων, διαλύεται εἰς τὰ ἑπτὰ μὲν χρώματα, ἀλλ' αἱ
σκοτειναὶ αὐτοῦ γραμμαὶ εἰσὶν ἄλλως πως διατεθει-
μέναι. Ἐκαστος μάλιστα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἔχει
τὴν ιδιότητα νὰ παριστᾷ, εἰς τὸ ἐκ τῶν φωτερῶν
αὐτοῦ ἀκτίνων σχηματιζόμενον εἶδωλον, κατ' ἰδίον
τινα τρόπον τὰς περὶ ὧν ὁ λίγος σκοτεινὰς γραμμάς·
ὥστε ἡ διαφορὰ αὕτη τῆς τῶν σκοτεινῶν τούτων
γραμμῶν διαθέσεως, ἐμπορεῖ κάλλιστα νὰ χρησιμεύσῃ
ὡς χαρακτηριστικὸν σημεῖον ἐκάστου ἀστέρος, καθὼς
καὶ πρὸς τακτικὴν τινα διάθεσιν (classification) τῶν
οὐρανίων τούτων σωμάτων, ἀναλόγως δηλονότι τῆς
ὁμοιότητος ἢ διαφορᾶς τῶν σκοτεινῶν αὐτῶν γραμ-
μῶν. Τὴν ιδιότητα τοῦ ἀποτελεῖν φωτερὰ εἶδωλα ἔ-
χουσι καὶ ἅπαντα τὰ ἐντεχνα φῶτα, ἀλλ' ἐν τοῖς
εἰδώλοις αὐτῶν ἀντὶ σκοτεινῶν γραμμῶν ἀπαντῶνται
φαιναὶ καὶ στιλπναὶ πάντῃ διάφοροι τῶν τοῦ ἡλια-
κοῦ εἶδωλου. Τὰς ἐν τοῖς εἰδώλοις λιπὸν τῶν οὐρα-
νίων σωμάτων καὶ ἐντέχνων φωτῶν σχηματιζόμενας
γραμμάς ἐξετάσαντες οἱ διάσημοι κατηχητὴ Βύρνεος
καὶ Κιρκχόφιος, ἐξήγαγον ὅτι ἡ διαφορὰ τῶν γραμ-
μῶν πηγάζει ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν σωμάτων, ἐξ
ὧν γεννᾶται τὸ φωτερόν εἶδωλον. Οὕτω ταρετήρη-
σαν ὅτι πάντα τὰ ἄλλα ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ μετάλ-
λου διαπρηθόμενα ἀποτελοῦσιν εἶδωλον φέρον πάν-
τοτε γραμμάς στιλπνὰς ὁμοιομόρφως κεχρωματισμέ-
νας καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀείποτε θέσιν διατεθειμένας·
μάλιστα παρετήρησαν ὅτι ἡ ἐλαχίστη ποσότης ἐνός
οἴου δῆποτε μετάλλου ἀποτελεῖ πάντοτε τὰς καὶ κα-

(1) Πλάουτ. ἐν βίῳ Λυσάνδρου.